

Warszawa, 22 marca 2021 r.

WSPÓLNY KOMUNIKAT KONSULTANTÓW KRAJOWYCH
w sprawie przebiegu sesji egzaminacyjnej WIOSNA 2021 Państwowych
Egzaminów Specjalizacyjnych (PES) dla lekarzy i lekarzy dentystów

W nawiązaniu do decyzji Ministra Zdrowia z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie przywrócenia biegu bieżącej sesji PES dla lekarzy i lekarzy dentystów w pierwotnie zaplanowanych terminach i z zachowaniem obydwu części, tj. pisemnej i ustnej, prezentujemy wspólne stanowisko poniżej wskazanych Konsultantów Krajowych w ww. sprawie:

- 1) Państwowy Egzamin Specjalizacyjny składa się z dwóch, integralnych części – pisemnej i ustnej - których łączne przeprowadzenie pozwala na rzetelną weryfikację wiedzy, umiejętności, a także zdolności stawiania właściwej diagnozy i proponowania odpowiedniego leczenia, które wymagane są od lekarzy specjalistów w poszczególnych dziedzinach medycyny. Należy pamiętać, że ten tytuł zawodowy obliuguje nie tylko do leczenia pacjentów zgodnie z najnowszą wiedzą medyczną, ale również do kształcenia kolejnych pokoleń lekarzy i zajmowania stanowisk kierowniczych w podmiotach leczniczych. Dlatego też odstąpienie od którejkolwiek z części musi być zarezerwowane jedynie dla wyjątkowych okoliczności, wskazanych w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty.
- 2) Weryfikacja, o której mowa powyżej nabiera szczególnego znaczenia w sytuacji, gdy do PES mogą przystępować także lekarze, którzy nie ukończyli jeszcze szkolenia specjalizacyjnego w sposób potwierdzony przez właściwe urzędy wojewódzkie i konsultantów wojewódzkich. W bieżącym postępowaniu 61% lekarzy przystępujących do PES nie uzyska tytułu specjalisty po egzaminie, a dopiero po zakończeniu szkolenia specjalizacyjnego, które może nastąpić nawet w znacznym odstępie czasu od samego egzaminu, np. w przypadku kobiet w ciąży, osób korzystających z innych uprawnień rodzicielskich lub osób, które nie zrealizują programu szkolenia w przypisanym czasie, którzy to będą zobligowani przedłużyć czas trwania szkolenia specjalizacyjnego. Należy również podkreślić, że wydłużony czas trwania sesji egzaminacyjnej (o jeden miesiąc) jest wynikiem wyjątkowo dużej liczby lekarzy, którzy zdecydowali się jeszcze w trakcie szkolenia przystąpić do egzaminu specjalizacyjnego. Dziedziną, w której jest to szczególnie widoczne jest anestezjologia i intensywne

- terapia, gdzie na 239 osób, które złożyły wniosek do PES, aż 183 (prawie 77%) to lekarze, którzy na dzień aplikowania o PES nie ukończyli szkolenia.
- 3) Do dnia 21 marca 2021 r. PES został przeprowadzony w całości w 11 dziedzinach medycyny, w kolejnych kilkunastu dziedzinach medycyny egzaminy ustne już się rozpoczęły. Na egzamin ustny oczekują także osoby, które nie zdały go w poprzednich sesjach i nie mogą w związku z powyższym uzyskać tytułu specjalisty. Ważnym aspektem staje się zatem zapewnienie równych warunków dla wszystkich lekarzy zdających egzamin PES w bieżącej sesji.
  - 4) Wspólnie podkreślamy, że wobec prowadzonego Narodowego Programu Szczepień Przeciw COVID-19 w ramach etapu „0” lekarze i lekarze dentyści uzyskali pierwszeństwo w dostępie do nich, a co za tym idzie ich udział w egzaminach, zarówno pisemnych, jak i ustnych nie niesie istotnego zagrożenia epidemiologicznego. Należy podkreślić, że według stanu na dzień 21 marca 2021 r. 126 349 lekarzy i 30 532 lekarzy dentyistów zostało zaszczepionych, z czego zdecydowana większość dwoma dawkami szczepionek. Fakt ten w sposób istotny wpływa na naszą opinię o neodwoływaniu egzaminów ustnych w bieżącej sesji w stosunku do dwóch sesji wcześniejszych, kiedy to ze względu na bezpieczeństwo zdających i członków komisji egzaminacyjnych, egzaminy ustne zostały odwołane.
  - 5) Egzaminy, zarówno w części ustnej, jak i pisemnej zostały przygotowane w sposób zgodny z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego i przeprowadzane są w niezbędnym reżimie sanitarnym. Niemniej w szczególnie uzasadnionych sytuacjach, przemawiających za wzmożonym ryzykiem epidemicznym, możliwe będzie przeprowadzenie egzaminu zdalnego. Decyzję o egzaminie zdalnym podejmuje Dyrektor CEM w porozumieniu z Przewodniczącym właściwej Państwowej Komisji Egzaminacyjnej. Egzamin jest przeprowadzany za pomocą środków komunikacji elektronicznej z wykorzystaniem oprogramowania udostępnianego i konfigurowanego przez CEM. Przebieg zdalnego PES jest rejestrowany, a sam egzamin może być przeprowadzony w siedzibie CEM albo w innym miejscu wskazanym przez Dyrektora CEM w porozumieniu z Przewodniczącym Zespołu Egzaminacyjnego. W szczególności może to być siedziba Przewodniczącego Zespołu Egzaminacyjnego, Okręgowej Izby Lekarskiej bądź Urzędu Wojewódzkiego. Szczegółowe informacje dotyczące procedury wnioskowania o egzamin zdalny znajdują się na stronie CEM pod linkiem: https://www.cem.edu.pl/aktualnosci/komunikat_18032021.pdf

- 6) Lekarze i lekarze dentyści, którzy nie będą mogli lub uznają za niemożliwe przystąpienie do PES, mogą w kolejnej sesji egzaminacyjnej przystąpić do egzaminów nieodpłatnie.

Biorąc pod uwagę powyższą wspólną opinię dotyczącą zasadności przeprowadzenia egzaminów PES w części ustnej oraz możliwości zapewnienia bezpiecznych warunków ich organizacji, nie widzimy podstaw do ograniczenia sesji egzaminacyjnej wyłącznie do egzaminów pisemnych. Jednocześnie mając na uwadze zapotrzebowanie na kadrę medyczną, dołożona zostanie najwyższa staranność, aby sesja przebiegała sprawnie, w możliwie nieodległych terminach, z uwzględnieniem ustawowego obowiązku poinformowania zdających lekarzy o terminie egzaminu z 14-dniowym wyprzedzeniem.

Powyższy komunikat zaakceptowali i wydają wspólnie:

1. Prof. dr hab. Karina Jahnz-Różyk - Konsultant krajowy w dziedzinie alergologii;
2. Prof. dr hab. Radosław Owczuk - Konsultant krajowy w dziedzinie anesteziologii i intensywnej terapii;
3. Prof. dr hab. Aleksander Sieroń - Konsultant krajowy w dziedzinie angiologii;
4. Prof. dr hab. Mariola Śliwińska-Kowalska - Konsultant krajowy w dziedzinie audiologii i foniatrii;
5. Dr hab. n. med. Marcin Zieliński - Konsultant krajowy w dziedzinie klatki piersiowej
6. Prof. dr hab. Piotr Andziak - Konsultant krajowy w dziedzinie chirurgii naczyniowej;
7. Prof. dr hab. Grzegorz Wallner - Konsultant krajowy w dziedzinie chirurgii ogólnej;
8. Prof. dr hab. Wojciech Zegarski - Konsultant krajowy w dziedzinie chirurgii onkologicznej;
9. Prof. dr hab. Jerzy Strużyna - Konsultant krajowy w dziedzinie chirurgii plastycznej;
10. Dr hab. n. med. Mariusz Szuta - Konsultant krajowy w dziedzinie chirurgii szczękowo-twarzowej;
11. Prof. dr hab. Halina Batura-Gabryel - Konsultant krajowy w dziedzinie chorób płuc;
12. Dr hab. n. med. . Andrzej Pogorzelski - Konsultant krajowy w dziedzinie chorób płuc dzieci;
13. Prof. dr hab. Jacek Różanski - Konsultant krajowy w dziedzinie chorób wewnętrznych;

14. Prof. dr hab. Andrzej Horban - Konsultant krajowy w dziedzinie chorób zakaźnych;
15. Prof. dr hab. Joanna Narbut - Konsultant krajowy w dziedzinie dermatologii i wenerologii;
16. Prof. dr hab. Krzysztof Strojek - Konsultant krajowy w dziedzinie diabetologii;
17. Prof. dr hab. Maciej Szmitkowski - Konsultant krajowy w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej;
18. Prof. dr hab. Andrzej Lewiński - Konsultant krajowy w dziedzinie endokrynologii;
19. Prof. dr hab. Robert Zygmunt Spaczyński - Konsultant krajowy w dziedzinie endokrynologii ginekologicznej i rozrodczości;
20. Prof. dr hab. Mieczysław Walczak - Konsultant krajowy w dziedzinie endokrynologii i diabetologii dziecięcej;
21. Dr hab. n. med. Iwona Paradowska-Stankiewicz - Konsultant krajowy w dziedzinie epidemiologii;
22. Prof. dr hab. Bogusław Okopień - Konsultant krajowy w dziedzinie farmakologii klinicznej;
23. Prof. dr hab. Jarosław Reguła - Konsultant krajowy w dziedzinie gastroenterologii;
24. Prof. dr hab. Mieczysława Czerwionka-Szaflarska - Konsultant krajowy w dziedzinie gastroenterologii dziecięcej;
25. Prof. dr hab. Andrzej Kocharński - Konsultant krajowy w dziedzinie genetyki klinicznej;
26. Prof. dr hab. Tomasz Targowski - Konsultant krajowy w dziedzinie geriatrii;
27. Prof. dr hab. Mariusz Bidziński - Konsultant krajowy w dziedzinie ginekologii onkologicznej;
28. Prof. dr hab. Ewa Lech-Marańda - Konsultant krajowy w dziedzinie hematologii;
29. Prof. dr hab. Andrzej Januszewicz - Konsultant krajowy w dziedzinie hipertensjologii;
30. Prof. dr hab. Sylwia Kołtan - Konsultant krajowy w dziedzinie immunologii klinicznej;
31. Dr hab. n. med. Dariusz Maciejewski - Konsultant Krajowy w dziedzinie intensywnej terapii;
32. Prof. dr hab. Jacek Różański - Konsultant krajowy w dziedzinie kardiochirurgii;
33. Prof. dr hab. Jarosław Kaźmierczak - Konsultant krajowy w dziedzinie kardiologii;

34. Dr n. med. Maria Miszczak Knecht - Konsultant krajowy w dziedzinie kardiologii dziecięcej;
35. Lek. med. Rafał Wójcik - Konsultant krajowy w dziedzinie medycyny lotniczej;
36. Prof. dr hab. Waclaw Leszek Nahorski - Konsultant krajowy w dziedzinie medycyny morskiej i tropikalnej;
37. Prof. dr hab. Leszek Królicki - Konsultant krajowy w dziedzinie medycyny nuklearnej;
38. Dr hab. Wojciech Leppert - Konsultant krajowy w dziedzinie medycyny paliatywnej;
39. Lek. med. Paweł Wdówik - Konsultant krajowy w dziedzinie medycyny pracy;
40. Prof. dr hab. Jerzy Robert Ładny - Konsultant krajowy w dziedzinie medycyny ratunkowej;
41. Dr hab. Agnieszka Mastalerz - Migas - Konsultant krajowy w dziedzinie medycyny rodzinnej;
42. Dr hab. Grzegorz Teresiński - Konsultant krajowy w dziedzinie medycyny sądowej;
43. Dr n. med. Andrzej Rakowski - Konsultant krajowy w dziedzinie medycyny sportowej;
44. Prof. dr hab. Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat- Konsultant krajowy w dziedzinie mikrobiologii;
45. Prof. dr hab. Ryszard Gellert - Konsultant krajowy w dziedzinie nefrologii;
46. Prof. dr hab. Danuta Zwolińska - Konsultant krajowy w dziedzinie nefrologia dziecięcej;
47. Prof. dr hab. Ewa Helwich - Konsultant krajowy w dziedzinie neonatologii;
48. Prof. dr hab. Tomasz Trojanowski - Konsultant krajowy w dziedzinie neurochirurgii;
49. Prof. dr hab. Agnieszka Słowik - Konsultant krajowy w dziedzinie neurologii;
50. Prof. dr hab. Ewa Emich-Widera - Konsultant krajowy w dziedzinie neurologii dziecięcej;
51. Prof. dr hab. Wiesława Grajkowska - Konsultant krajowy w dziedzinie neuropatologii;
52. Płk. prof. dr hab. Marek Rękas - Konsultant krajowy w dziedzinie okulistyki;
53. Prof. dr hab. Jan Styczyński - Konsultant krajowy w dziedzinie onkologii i hematologii dziecięcej;
54. Prof. dr hab. Maciej Krzakowski - Konsultant krajowy w dziedzinie onkologii klinicznej;
55. Prof. dr hab. Jarosław Czubak - Konsultant krajowy w dziedzinie ortopedii i traumatologii narządu ruchu;

56. Prof. dr hab. Henryk Skarżyński - Konsultant krajowy w dziedzinie otorynolaryngologii;
57. Prof. dr hab. Grażyna Mielnik-Niedzielska - Konsultant krajowy w dziedzinie otorynolaryngologii dziecięcej;
58. Prof. dr hab. Andrzej Marszałek - Konsultant krajowy w dziedzinie patomorfologii;
59. Prof. dr hab. Teresa Jackowska - Konsultant krajowy w dziedzinie pediatrii;
60. Dr hab. Jolanta Sykut-Cegielska - Konsultant krajowy w dziedzinie pediatrii metabolicznej;
61. Prof. dr hab. Mirosław Wielgoś - Konsultant krajowy w dziedzinie perinatologii;
62. Dr hab. Piotr Gałecki - Konsultant krajowy w dziedzinie psychiatrii;
63. Dr hab. Barbara Remberk - Konsultant krajowy w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży;
64. Prof. dr hab. Jerzy Walecki - Konsultant krajowy w dziedzinie radiologii i diagnostyki obrazowej;
65. Prof. dr hab. Krzysztof Składowski - Konsultant krajowy w dziedzinie radioterapii onkologicznej;
66. Dr hab. Piotr Majcher - Konsultant krajowy w dziedzinie rehabilitacji medycznej;
67. Prof. dr hab. Marek Brzosko - Konsultant krajowy w dziedzinie reumatologii;
68. Prof. dr hab. Zbigniew Lew-Starowicz - Konsultant krajowy w dziedzinie seksuologii;
69. Prof. dr hab. Anna Krakowiak - Konsultant krajowy w dziedzinie toksykologii klinicznej;
70. Dr hab. Piotr Radziwon - Konsultant krajowy w dziedzinie transfuzjologii klinicznej;
71. Prof. dr hab. Lech Cierpka - Konsultant krajowy w dziedzinie transplantologii klinicznej;
72. Dr hab. Artur Antoniewicz - Konsultant krajowy w dziedzinie urologii;
73. Dr n. med. Piotr Gastoł - Konsultant krajowy w dziedzinie urologii dziecięcej;
74. Dr hab. Jarosław Pinkas - Konsultant krajowy w dziedzinie zdrowia publicznego;
75. Prof. dr hab. Mansur Rahnama-Hezavah - Konsultant krajowy w dziedzinie chirurgii stomatologicznej;
76. Dr hab. Beata Kawala - Konsultant krajowy w dziedzinie ortodoncji;
77. Prof. dr hab. Renata Górka - Konsultant krajowy w dziedzinie periodontologii;

78. Dr hab. Teresa Sierpińska - Konsultant krajowy w dziedzinie protetyki stomatologicznej;
79. Prof. dr hab. Dorota Olczak-Kowalczyk - Konsultant krajowy w dziedzinie stomatologii dziecięcej;
80. Prof. dr hab. Agnieszka Mielczarek - Konsultant krajowy w dziedzinie stomatologii zachowawczej z endodoncją;

Konsultanci Krajowi w innych dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia, którzy popierają powyższy komunikat:

1. Prof. dr hab. Małgorzata Sznitowska - Konsultant krajowy w dziedzinie farmacji przemysłowej;
2. Prof. dr hab. Krystyna Chmal-Jagiełło - Konsultant krajowy w dziedzinie farmacji szpitalnej;
3. Prof. dr hab. Anna Wiela-Hojeńska- Konsultant krajowy w dziedzinie farmacji klinicznej;
4. Dr n. hum. Justyna Żulewska - Konsultant krajowy w dziedzinie neurologopedii;
5. Prof. dr hab. Bernadetta Izydorczyk - Konsultant krajowy w dziedzinie psychologii klinicznej;
6. Dr inż. Barbara Piekarska - Konsultant krajowy w dziedzinie zdrowia środowiskowego;
7. Dr hab. n. med. Agnieszka Słopeń - Konsultant krajowy w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży.